

МОТИВИ

към Определение № 52 от 09.02.2023 г. по ЧНД № 9/2023 г. по описа
на Окръжен съд - С.

Производството е с правно основание чл.70, ал.1 от НК и се развива по реда на чл. 437, ал.2 и сл. от НПК.

Образувано е по молба на осъдената С. А. М. чрез нейния защитник адв.К.Б.. В съдебно заседание молбата се поддържа лично и чрез защитник.

В хода на съдебните прения защитникът на осъденото лице счита, че молбата на М. е основателна. Заявява, че осъденото лице е дало доказателства за своето поправяне и се поставя акцент върху обстоятелството, че М. не е проявявала негативно отношение към останалите осъдени лица и към затворническата администрация, не са й налагани наказания, трикратно е награждавана, участвала е в различни дейности и специализирани програми, а оценката на риска от рецидив е спаднала с три пункта. В обобщение от съда се иска молбата за допускане на условно предсрочно освобождаване от неизтърпяната част от наложеното наказание „Лишаване от свобода“ да бъде уважена.

Началникът на Затвора - С. поддържа становището си. Счита, че е налице само първата предпоставка за условно предсрочно освобождаване, а именно изтърпяно е повече от половината от наказанието като втората предпоставка не е налице. Твърди, че в хода на реализираната индивидуална корекционна дейност се отчита желанието на М. да работи в условията на изолирана среда единствено като средство за редуциране размера на наложеното ѝ наказание и получаване на реципрочно възнаграждение за упражнената трудова дейност. Същевременно обаче отказът на осъдената от продължаване на образователната квалификация показва неубедителен стремеж към промяна и развитие. Подчертава се още, че прегледът на оценката на правонарушителя налага извод за снижен риск с три пункта, но тази оценка се задържа в границите на среден риск и налага извод, че лицето не успява в пълен обем да определи проблемните зони в живота си и да изгражда поведение за справяне с тях. Отчетени са високи стойности в криминогенния профил, които са свързани с разделите образование, начин на живот, емоционално състояние, мисловни умения и поведение, нагласи. Не на последно място акцент е поставен върху пасивното отношение на М. в изпълнение на целите и задачите, заложи в индивидуалния план за въздействие. С оглед преценката за доказателствата за поправяне Началникът на пенитенциарното заведение намира молбата на осъдената С. М. за неоснователна и предлага на съда да я остави без уважение и да не бъде допуснато условно предсрочно освобождаване от неизтърпяната част от наложеното наказание „Лишаване от свобода“.

Представителят на Окръжна прокуратура - С. също намира за неоснователна молбата на осъдената М. за допускане на условно предсрочно освобождаване. Счита, че не са налице достатъчно и категорични доказателства за това, че осъденото лице се е поправило по време на престоя си в затвора. Акцентира върху оценката на риска от рецидив, който е в границите на средния. Счита, че рискът е завишен, което обуславя необходимостта от продължаващо поправително въздействие и работа с лицето в затвора. Предлага на съда да остави без уважение молбата, тъй като не са изпълнени

всички изискуеми по чл.70 от НК предпоставки.

Упражнявайки правото си на защита и на последна дума осъденото лице М. се солидаризира със становището на защитника си. Изразява съжаление за престъпната си дейност. Моли съда да уважи молбата ѝ за допускане на условно предсрочно освобождаване от неизтърпяната част от наложеното ѝ наказание „Лишаване от свобода“.

Въз основа на доказателствения материал по делото съдът направи следните фактически констатации:

С Присъда № 4174/2016-RGN.R, №3720/2016 г. постановена на 07.02.2019 г., влязла в сила на 02.03.2019 г на Първоинстанционния съд-Флоренция, Република Италия на С. М. е наложено наказание една година и шест месеца лишаване от свобода и глоба в размер на 700 евро за извършено престъпление по чл.110, вр.чл.81, ал.2 от НК и чл.55, ал.9 от Законодателно постановление №23/2007 на Република Италия, както и по чл.110, вр. чл.81, ал.2, чл.624 от НК и чл.625, ал.4 от НК. С Определение от 02.03.2022 г. по НЧД № 0698 / 2022 г. по описа на СГС присъдата е приета за изпълнение в Република България на основание чл.457, ал.3 от НПК. Българският съд е квалифицирал престъпленията като такива по чл.249, ал.1, вр.чл.20, ал.2, вр.ал.1 от НК и по чл.195, ал.1, т.4, пр.3, вр.чл.20, ал.2, вр.ал.1 от НК. На основание чл.57, ал.1, т.3 от НК е постановено наказанието лишаване от свобода да се търпи при първоначален общ режим, приспаднато е и времето, през което М. е била задържана в Република Италия, считано от 20.03.2016 г. до 23.03.2016 г., както и времето, през което осъдената е била задържана в Република България, считано от 24.12.2021 г. до влизане в сила на съдебния акт по НЧД № 0698/2022 г. по описа на СГС.

С. М. е постъпила в Затвора гр. С. на 23.03.2022 г. за изтърпяване на общо най-тежко наказание в размер на една година и шест месеца.

Към 05.01.2023 г. осъдената М. е изтърпяла фактически 1 година и дванадесет дни, от арест-3 дни, от работа-2м и 11 дни или всичко-една година два месеца и двадесет и шест дни. Неизтърпяната част от наложеното наказание към посочената дата е три месеца и четири дни.

Към датата на проведеното съдебно заседание-09.02.2023 г. осъдената М. фактически е изтърпяла една година един месец и шестнадесет дни, от арест-три дни, от работа-два месеца и четиринадесет дни или всичко- една година четири месеца и три дни. Неизтърпяната част от наложеното наказание е в размер на един месец и двадесет и седем дни.

От 20.04.2022 г. осъдената М. търпи наказание в ЗО ОТ „Рамануша“.

В условията на изолирана среда осъдената е показала добро ниво на адаптивност и ориентация по отношение на изискванията в затвора. Организираща е дейността си предимно на основата на собствения си интерес, като е целяла постигане на комфорт и съхранение на ресурсите си. Подхождала е селективно към предлаганите активности, проявявала е предпазливост, находчивост и комбинативност. Успявала е да спечели симпатии и да поддържа добро впечатление у останалите, което е част от избраната от нея стратегия за постигане на целите. В затворническата общност се е стремела да общува избирателно, проявявала е съобразителност във взаимоотношенията, които поддържа с останалите. Стремела се е да се дистанцира от случващото се около нея и

да не се ангажира извън личния си интерес. В отношенията със служителите избирателно е търсила съдействие, като е изразявала привидно съгласие с отправените към нея изисквания. Индивидуално-консултативната дейност с осъдената е била насочена към преодоляване на самосъхранителната линия на поведение, повишаване на ангажираността ѝ с дейности, извън личния интерес, формиране на критично мислене, изграждане на обективни преценки, преодоляване на стереотипи и др., чрез което да се постигне по-високо ниво на личностна зрялост и социална компетентност.

Не е наказвана до момента. Наградена е общо три пъти за положително отношение и участие в сценична изява и трудова дейност.

Осъденото лице не притежава трудов стаж или професионална квалификация. В условията на пенитенциарното заведение е участвала в полагане на доброволен труд за поддържане района на общежитието. От 08.06.2022 г. е включена във външна бригада „Люпиже“, където е работила до 16.12.2022 г. Изпълнявала е съвестно задълженията си. Не са констатирани нарушения на трудовата дисциплина, справяла се е с трудовата активност и е показала положително отношение, поради което е и двукратно награждавана.

В хода на реализираната индивидуално-корекционна едйност с осъдената е отчетено, че желанието ѝ да работи в условията на затвора е средство за намаляване размера на наложеното ѝ наказание и получаване на възнаграждение..

При постъпването на С. М. в затвора същата е посочила, че е завършила основно образование в с.Чешнигирова в ОУ „Св.св.Кирил и Методий“, след което не е продължила образованието си.

През м.юли 2022 г. е осъществена среща с преподаватели от СУ „Аргири Жечкова“ като М. не е проявила интерес към повишаване на образователното си ниво.

Осъдената е участвала в дейности по осмисляне на свободното време, предимно като зрител като предпочита дейности, свързани с танцови изяви. През м.юни 2022 г. е избрана за член на груповия съвет като отговорник по спорната дейност. Въпреки изявеното желание да участва в дейността на груповия съвет, не е проявила активност и инициативност. По време на престоя в приемно отделение е участвала в програма за адаптация, но не е включена в групова работа, поради трудова ангажираност. На осъдената М. в хода на поправителното въздействие е извършена първоначална оценка на риска от рецидив от 20.04.2022г., която индикира среден риск от рецидив – 76 точки. Идентифицираните проблемни зони са свързани с жилищно устройство, образование, обучение и трудова заетост, управление на финанси и доходи, начин на живот и обкръжение, емоционално състояние, мисловни умения и поведение, нагласи.

Във връзка с предложение за награда на основание чл.98, ал.1, т.6 от ЗИНЗС през м.декември 2022 г. е извършена оценка на нарушител, при която е отчетен спад само с три пункта от стойностите на риска от рецидив при първоначалната оценка- 76 т. разликата в стойностите на двете оценки-първоначална и последваща се отчита в насока на снижение в раздела „Образование, обучение и трудова заетост“ като е съобразено участието и отношението към трудовата дейност в затвора. Констатирано е намаляване и в приблизителната оценка на раздел „Начин на живот и обкръжение“-в условията на изолирана среда не е установена промяна на рисково поведение, което обаче не е довело до разлика в претеглената оценка на раздела. В първоначалната самооценка, представляваща неразделна част от системата за оценка на

правонарушителя осъденото лице е посочило, че не успява в пълен обем да определи проблемните зони в живота си и че нито един от определените от нея проблеми не се отнася до извършване на престъпните деяния. В последващата самооценка М. не е посочила проблемни зони, което е преценено като индикатор за неумение да ги определи, а оттам и за изграждане на стратегии за справяне с тях.

При последващата оценка на нарушителя обобщено се отчита задържане на високи стойности в криминогенния профил, свързани с разделите образование, начин на живот и обкръжение, мисловни умения и поведение, нагласи.

Въз основа на така установеното от фактическа страна, съдът направи следните правни изводи:

Молбата на лишена от свобода М. за допускане на условно предсрочно освобождаване от изтърпяване на остатък от наложеното ѝ наказание „Лишаване от свобода“ е неоснователна и като такава следва да бъде оставена без уважение.

Съдът намира, че не са налице законовите предпоставки, визирани в разпоредбата на чл.70 ал.1 от НК, за постановяване на условно предсрочно освобождаване на осъденото лице от изтърпяване на останалата част от наложеното наказание „Лишаване от свобода“.

Действително налице е формалното условие по чл.70, ал.1, т.1 от НК и към настоящия момент осъдената М. е изтърпяла повече от половината от наложеното ѝ наказание. Видно от становището на затворническата институция и приложените към него, както и представените в съдебно заседание от началника на пенитенциарното заведение писмени доказателства, а именно система за оценка на осъден правонарушител, индивидуален план за изпълнение на присъдата, затворническо досие и справки, съдът не може да обоснове извода, че осъдената М. е дала доказателства за своето поправяне и превъзпитание.

Предвид разпоредбата на чл.439а, ал.1 от НПК доказателства за поправянето на осъденото лице са всички обстоятелства, които сочат за настъпила положителна промяна у него по време на изтърпяване на наказанието, като доброто поведение, участието в трудови, образователни, обучителни, квалификационни или спортни дейности, в специализирани програми за въздействие, обществено полезни прояви. Тези доказателства се установяват с всички възможни източници на информация за поведението на осъденото лице по време на изтърпяване на наказанието. Нормативно това е уредено в разпоредбата на чл.439а, ал.2 от НПК, като основните доказателствени източници са оценката за осъденото лице по чл.155 от ЗИНЗС, както и индивидуалния план за изпълнение на присъдата по чл.156 от същия закон.

Необходимо условие за допускане на условно предсрочно освобождаване на осъдената М. е наличието на категоричен извод, че е започнал процес на трайно и необратимо поправяне като не е необходимо окончателното ѝ поправяне в условията на затвора. По делото бяха представени и приети писменото становище на началника на затвора, което е поддържано от него в съдебно заседание, както и система за оценка на осъден правонарушител, индивидуалния план за изпълнение на наказанието, материалите, съдържащи се в затворническото досие на осъдената, справка за изтърпяното наказание на осъдената към датата на съдебното заседание, които съдът взе предвид при формиране на решението си. Имайки предвид всички тези доказателства, съдът намира, че при осъдената са налице проблемни зони, свързани с

разделите „Образование“, „Начин на живот и обкръжение“, „Мисловни умения и поведение“ и „Нагласи“ с оглед идентифицираните рискови фактори, които към настоящия момент задържат промяната, целите и дейностите, свързани с пенитенциарното третиране на продължаващо въздействие. Установените проблемни области се нуждаят от допълнително пенитенциарно третиране с цел реализиране на целите в индивидуалния план за въздействие по отношение на тях. От анализа на изпълнението на поставените цели в плана следва извод за пасивно и повърхностно отношение на осъдената към изпълнението на целите, задачите и дейностите в индивидуалния план на въздействие.

В допълнение към изложеното са и установените високи стойности на риска от рецидив и вреди. Стойностите на оценка на риска от рецидив - 73 точки, попадат в средните граници на риск, което налага извода на съда, че осъдената към настоящия момент не дава доказателства за положителна промяна в поведението си, имащо отношение към процеса на поправяне и превъзпитаване.

Следователно не може да се направи извод, че е започнало трайно поправяне на осъдената, което единствено би могло да бъде основание за допускане на условното предсрочно освобождаване. Наблюдава се задържане и необходимост от промяна в посока позитивно изграждане на личността. Процесът на положително въздействие в пенитенциарното заведение не е завършен и не може да се приеме, че са налице доказателства за поправянето на М.. Анализът на представените доказателства показва, че осъждането не е оказало необходимия превантивен и поправителен ефект и положително въздействие върху личността на осъдената. Корекционното въздействие спрямо осъдената следва да продължи в посока на договаряне на стратегии, чрез които да се моделира по-високо ниво на активност, избор на конкретни действия, които да пораздат положителни мотиви за развитие, свързани с трудова и образователна дейност, адекватно и целесъобразно използване на ресурсите на осъдената за стимулиране на личностен напредък и развитие, поддържане на добри социални взаимодействия, които да създават положителен емоционален фон на комуникация и израстване, снижаване на риска от рецидив и минимизиране на криминогенните фактори до постигане на устойчивост на целената промяна, чието външно проявление е снижаването на стойностите на риска от рецидив.

Съобразявайки гореизложеното се налага извод, че осъдената М. все още не е дала доказателства за своето поправяне, не е налице настъпила трайна и необратима положителна промяна по време на престоя ѝ в пенитенциарното заведение, поради което не следва да бъде допуснато условно предсрочно освобождаване от изтърпяване на остатъка от наложеното ѝ общо наказание „Лишаване от свобода“.

Воден от изложените мотиви съдът постанови своя акт.

ОКРЪЖЕН СЪДИЯ: